

ACC. N:R M. 14872: 1-55.

Landskap: Skåne Upptecknare: Edvard Ohlsson, Skurup
Härad: Yemmenhög Berättare: "
Socken: Skurup m. fl. Berättarens yrke: lantbr. hustru
Uppteckningsår: 1959 Född år 1889 i Skurup

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lat och andra finrum. s. 1-55.

(komplettering)

LUF 112

9/10-59
11

Mer om heminredning: "Finrum".
 och om hur den gamla daglig- eller folkastuen blev
 förvandlad till matrum = finrum.
 Jag skulle här helst velat gå tillbaka till 1820-talet
 när det gäller landsbygders finrum men så långt kan
 jag inte, eftersom jag nu 70 år i mitt eget minne räknar
 sig inte längre än till 90-talet o' längre tillbaka finnas
 nu ingen att låta på som minns något. Men gamla fina
 hemmets smickrade möbler jag minns ha varit att man
 i stämman på 1840-talet när man fick stora utrymmen
 i många gårdar skaffat möbler till några fåsall hand-
 made, bpräar, chifferniser, skåp o' soffor o' chäslonger
 fint avbejade möbler som tydde på rikliga mönster.
 Men när det gäller dagligstugans förändring råder
 mycket väl mitt minne till. Då förlor nämligen
 vid det gamla in i min tid o' det var fört omh.
 rebeckskiftet den ändrade karaktären i stämman i
 enklare bords- småbrukar i harnans hus.

Några gemina släktgårdar finns inte kvar i grannskapet, de ha nästan undantagslöst gått ur släkten i renare tid. Jag kan därför inte ge några exempel längre tillbaka än till början av 1890-talet o vill då först nämna mitt eget hem kvar i Svendsborg nr 5 en liten gård med minnera 20 Hk jord, intill 1920 då jag kom hit endast 10-15 Hk o inga fjärrare.

När det varit kvar under tiden från 1892 då min mor o mina värfnälldrar kom hit har jag skildrat o ritat framt. 1912 gjordes en omändring så att det framt öppna obestämda köket blev ett litet snyggt anordnat rum, den öppna stn skorstenen hade man rivit ner långt framt.

Då blev detta lilla rum, köket med en stn köksspis hängslat på väggarna, gardiner (kappgardin) på fönstret o en köksvaranda utanför det rum där intog sina miltider o där det också fanns en soffa att vila på, ja där man helst ville till. Men stugan bibehöll dock sin prägel

90 gammaldags vardagsrum med den gamla enkla
möbleringen med de möbler hemmariskast (yrkesmön-
tillverkare) när ägaren satte bo. Gårdsbo 1881 o först
1918 flyttades dessa möbler undan, passerades delvis, klapp-
bordet i några stäl finns dock kvar än o dela bänkar
från 1800 talen brän. Parfumsfäst bänkan o en länstol
finns kvar där än. Det kom då matbord o stolar i ek
i 1920 när vi trädde till också buffe (kontraktarbete) i
den tidens stil med skänk med två låden upptill o två
bränkäp med öppet hyllutrymme i mitten o marmat glas
i oraskåpens linor i en liten skåpet ornament o marmat
skåpens dörspeglar, ett blodornament som går igen på
stolsryggarna som säcke o i den nyare, renoverade, vägg-
bänkens färdal (otvålgörning), så kom där också en ruffa
på samma tid o i samma träslog. Att dessa ändringar
1912 o 1918 kom till ständ just då berodde nog till sin del
på min svärmors far lode till 1918 i blev som 90 år gam-
mal o han var blind o sängliggande denna till o hade

sin närgjorts i stugan i orsades ginsten när det kom besökande som när höket blev mycket kunde tas emot där i det var när han dog 1918 man blev, tillfälle att mera Ta i In med en unorna stugan tidsenligt, en generationsväxling på rätt vis fast elenre gånade aldrig ägt elenre gård, här var det hänsynstagande som inrechock.

Höket som 1904 blev något fristat (familjen vänt) förblev alljämt det som där man helst ville till i vardagslig men någons rumm blev det dock aldrig utom helt tillfälligtvis, det var kammaran Tille minna sonfräldean gick bort oktober 1940 då elenre rumm blev våra rumm o kammaran som fönt varit varit rumm blev något mitt emellan, där satt man om kräkarna o sändogarna i där hade man radior Främmande tog in emot o recverade allt efter som de var för eller fleve i detta tillerum eller i stugan = matrummet, vardagsfrämmande o arbetare i höket. Jag vågar nästan säga att i allmänhet var det mera möbelsamhet än ätandet som gas stugan

skäl för namnet "Mat-rum".

Med minna värfnalders bortgång hade det så varit två generationer som värlat, 1918 & 1939-41.8 båda hade med-
fört en del förändringar.

Så förblev det ungefär oförändrat ända till 1958 då min
make gick in tiden 76 år gammal. Allt var i stort behov
av förnyelse & det blev helt omändrat i hela längan utom
matrummet som än i huvudsak som förut endast en dörr
har satts igen & möblen flyttats om, inga nyinredningar.

Kammaren kan förbindas med det helt omändrade
köket, som nu endast är kök, & är nu vardagsrum & mat-
rum. Teckningar, förut insända, fritydliga och inredningar.
När vi tidade till två minna värfnalders med mig det bästa
av sitt ^{gamla} kök, i sina då nyinredda, tillbyggda små rum.
Både min man & jag var hemmens enda barn, & när min
man gick bort var det våra barn som tog vid & med
denne tredje generations värling skedde så denna vist-
omändning & för varje gång kan man varit glad att de nya.

men också med vensid i saknad tänket tillvaka på tiden om god
o de gamla som man levat samman med.

Inget av den gamla konservatism som var så vanlig bland
de gamla som var födda omkring 1850 talat man det
gällde att andra på det gamla kan kan fräppas utan
man alltid varit glad åt främselse o förbättring, de
gamla kan nog inte varit gamla nog, Det kan ju ändå
anses som en tid av mellan 60-70 år i 4 generationer.

Detta var ju en mitt eget hem, det jag bäst känner till.
Och så kom det hem, där jag levat minna frist 30 år kan
jag brustigt nog inte så exakta uppgifter om, det blev
liksom aldrig järdigt, där kan man nästan tillämpa till
rättet om rhoma basens påring o rums märe far var sjöts
utlöst omichare i anmåde så mycket mer trötta var
bler o kan orkestra inte med vad kan så gamla ville.

Det gick man på det gamla på minne minfrälders
tid, dessa hade dock över de gynn en hel del omändringar
av det gamla hus de högt på att på en liten-liten kammare

Kamm.

70
 där fristugan fört varit (se äldre Teckningar!) för att min moster
 på 1890-talet skulle få en rum, som upplöste med träff. glas-
 stugboring, då var det naturligt med städsaker även för
 damerna. När så för mer hölls till 1885 byggdes det till
 med antagsstuga med sidiga utrymmen till den o den
 lilla kammaren blev kök i det blev endast en stuga intill
 rummet för minna frälshar men i stugan nya byggnad av min
 far tillbehörde möbler, allt nytt då o målet i sidrum (matrum)
 färg med svart ornament utm en länstol med resor i
 vacker som var polerad björk eller valnöt. Mina minfrälshar
 dags på 1890-talet men far orkade inte med det arbete som
 var förknippat med att sammanföra det till en enhet
 lantbruket på 8-tal jord fog kann tid o besvär o först
 omkr. 1910 blev det alltså en med en utrenovering av
 av hela bostaden så att undantags utrymmena kom att
 färgas till en stuga i det blev målet: Inredning o färdigt
 att möblera. På blev far sjuk på allvar o gick bort redan
 1912 i det blev sedan liksom inte några riktigt osedling

på vår möblering varken i det nya eller i stugan, några
stolar här. Allt bod där o en soffa där utan sammanhang.
Det blev soffor, byrå, skåp. Bod o stolar gärdarna o maten
i stns rummet, men liksom intet sammanhang, far-
sakades, i den lilla hammaran intill fristugan stod
min regel att bod i ett par stolar o en gungstol o fjäder
o stugan hade kvar sin gamla inredning från 1885
kompletterat med något som köpts på auktion när
något av det gamla inte höll längre, den blev således
aldrig möblerad så att möblerna gav sig fr namnet
matrum, "Vi fick äta där ändå". Det fristode köket
blev aldrig riktigt färdigt men där hade vi ändå
en extra sängplats. På fr blev det till när 1895
1926 kom bodde kvar där till sin död o husen reos
på 1930-talet, jorden ingår i den vi äger här.

Bland de medelstora gårdarna på mellan 30-60 ha
känner jag bäst till K:25 Skurup med 40 ha jord
o 2-3 hånare på 1800-talet. Den var en släktsgård från

omkr 1840 till 1912 då sista ägaren gick bort i samma delen
av Skumpen och en gammal donation blev ägare. Det var en
mycket originell ägare den siste innehavaren Nils
Larsson, född på 1840 talet, gift 1882. Där hade man
byggt en bäningslänga tydligen på 1840 talet men
det var jag minns den frukt i teckningar tydligen
även äldre av både interiör, exteriör av bäningslänga
på gårdsidan i hödgården finns såklart: arkivet.
i de nyaste teckningarna med möblerna uppmärksade
om jag minns det på teckningarna: frukt. Jag var
i denna beskrivning släkt med renoveringen 1900
Man får inte alls bli förvånad om man helt oförutnat kan
påträffa möbler o.d. i gammal dög, enkla som av
helt prämmande i jämförelsen nyare dög än de
övriga, fast det numera är mera sällan så sker. Det kan
ha ansetts att några yngre familjemedlemmar mer
också till följd av ett infall av en originell allmogeman
Ägaren av nr 25 var en sådan i hemmet där barn

omkr. rekvisitiet både regel, anseende och gungvister
mångbara stilar och fristyringar i färg i ena måfunda
mlek (vörkilda) av makarna och fristyrarna. Från lång-
re tid tillbaka fanns där bord med spelverk och spel-
dosa (med stiftverksamhet utveck) samt en landskaps-
tavla med en väderbram där vingarna gick runt
när inrecket på tavlans baksida var uppdraget
(egen konstruktion?) en kassa hade dansande flickor
på en platta som rörde sig runt när man satte kas-
san i rörelse och där jag, också något enkelt melodi
(knäpp när kugg lyflet gick runt, minnet söker de
jag endast var liten när jag lekte med denna kassa
som också varit ett mytösting, detsamma minns jag
att man nämnde Danmark i sammanhang med
den och en annan något blumpigare som ägare gjort
men det är något som endast detsamma rymmer för
mitt minne från mitten av 1890 talet när jag var
ändå oerfaren nämna det och så åter till höggnydheten

En par av de allra största bröstbucklarna till händels-
dräkter satt på väggar inom glasöron som en tavla
mellan fönstret utåt gårdar i den nyinredda stugan
en annan tavla visade folkur i gårdar som unga, feta,
(brudpar 1882?) denna tavla pryddes av ett småmönst
i vår arbete mestadels minns jag inte så mycket mer än
att vintat i data form med bland flätningar.

Mellan de fönsterringar av marmar i kornstom jag nämnt
här och då också en tavla (omkr 1901) färdig i må-
lad med vattenfärg eller pastell som visade i ena
kännet en mindre bild av gårdar från Låksidan
den längerna var av vitt tegel i diagonal lämnad
ett mönster som jag gillat, attribut till lantbruket i
något fantasi-blom ed mönster i så där emellan oc-
kert textas med tusch i färg två strofer av: Blal-
bröder: A Bergig ås -- ö: Må ha som vill -- Vår
arbete detta var det jag inte. Över regeln mellan
fönstret åt trädgårdsidan ett äldre foto av Spump

kyrka, exteriör & interiör med den gamla Palmboist
målningen & fudsäggen av Jerusalem i träkoret
& den förgyllda roten, ett vackert enkelt lyktgaff som
så många andra från 1880-talet. Den lyktgaff med
Rutger Machlén, som han verkligen? skänkt till
alla hemman då de först fanns i den alla, hade
här trängts undan till gamla länkans stuga där
det hängde illa medfäret, insekter förstörde i re-
gel alla dessa tvolar med tiden, så det finns nog
knappast några kvar nu.

Det var således här en blandning av gammalt
& nytt men det var som sagt också en mycket
originell man & han umgicks också mycket
flitigt med den allt mer expanderande sam-
hällets affärs- & tjänstemän & detta inverksade
säkert i allra högsta grad benägen om han var,
på överdriften & nog på allt som var nytt &
12. alltså annat egna infall för sig utestötas, han

var en spittkall natur som samtidigt höll kanske
 mera än de flesta fast vid det gamla sättet om det
 var gammal tradition, han var ju en av dem som levat
 just under den tid då allt undergick förändring,
 på gammal tid öred till mig.
 1904 arrenderades gårdens ut & ägaren & hans maka
 en mycket kunnig & duktig kvinna flyttade då in i den
 långa som förhåller varit gårdens första böningslänga då
 den låg som andra gamla längan i stummen mitt emot
 interiörporten med utskott utåt vägen när porten stod
 öppen. Denna länga var ganska väl inordningssaken
 & hade tidvis bebotts av någon av husets egna. Denne
 ägare så länge hans fader regerade eller tills han
 gifte sig 1882. Den var något omärdad i sig förhå-
 llet, det gamla stuset hade förhållits varit det
 det nu var ett brandfritt förvaringsrum med jäm-
 dån utåt gårdens & sommarstugan - bästäm? kallades
 för "kärbarred" & rydde klöder i allt möjligt som tanken

har i därmed fanns en utgrävd källare med
slåta gästbänkar för bl.a. seftsmid. Jag var där
nere en gång som barn o såg då ett fanns safflas-
kon med årtal i vitt (halk o. knitz) från 1840 talet, som
vidare ombärsaft o. de mer som då tjänat där o. till
verkat den. Förstuga i stugan var ofrånchat.
då var det som året 1904 o. då byggde man till utåt
hädgårdssidan (då fanns en smal kökskådgård åt
dessa hål) ett större rum som nog var ännat till
finsum, en som marstuga - sål då den saknade eldstad
(fotogenkamin tillfälligtvis) men någon riktigt ordnad
mätling blev det aldrig som kom att bestå, därför
hade man alldeles för mycket tillbehör, det blev
överfullt utan sammanhang i detta nya rum var endast
tidvis uppställt o. möblerna ordnade. Man hade ju vis-
serligen också ett till som marstuga i andra längan
äfnustone delvis men den var så avlägsen i tillgäng-
lig genom ark. förstuga, sånär som dock alltid god.

1904 Å Skerup 25 40 led. före 1840 trob.
 Stugan avdelades så att det blev ett mycket smalt
 rum som rymde orgeln, en bänk, ett litet smalt bord i
 ett par stolar utåt gärdet, orgeln mellan fönstren i brödet
 intill. Rester av den forna stugan kom att rymma den stora
 parsängen, tredelad som till vardags stod utdragen, man-
 nen var då gammal o rjukig, det fanns en soffas, ett kasse-
 skåp med ett 90-tal svart med gula risset, bord i stolar
 m. m. som jag inte minns. I köket vardagsstugan, det må-
 gott frimiskade köket, man hade avdelat kokstuga
 o spis-kammare, fanns en skänk (bänk? eller pulpet?) med
 skåp ovanpå för porstén m. m. glas dörar, hade fint ståt-
 folkstolar, så var det åt gärdet stäl, bord stäl, ry-
 maskin o säng i köket en soffas (Kanske ombyt) vid andra
 väggar där till köks fönstren, någon obestämmd bänk, vedlän
 i köks spis så är man äter framme vid dörren till det
 lilla mala rummet. När en vår vintertid kom in i detta
 rum fick tvillingens sönger eller soffas flyttas bort. Phak
 man tala om finrum här får man väl räkna det lilla mala

i den andra
 Rängar
 1840

ö det tillbyggda med gott utrymme i 4 par fönster väl
föredde med gardiner matten i tapeten som sådana.
I köket-vardagsstugan höll man köket till, där var det
tack allt tinsamt i där kunde man se utåt vägen i
även vad som försiggick på gården, det man för vänt var
att iakttä.

När arrendatorn, som gifte sig vid tillhödet flyttade
in i bostadslängan satte dessa unga br. med heli
ny inredning av det stug o i den stil som var moden
då 1904. Jag var i detsamma hus endast ett par gånger i
kan inte komma ihåg i vilken stil matrummets inredning
var om det var de med svarta pelare o utrustningar
o öppna hyllor vid överhålls ridan eller en nyare
g stolar o bänkar till sedon ommit inlägg o an-
nammat av yngre välbeskrädd mackor som då satte
br, det var nämligen mellan 1904: 1908 denna stil-
ändring kom till. Många gånger bestod överallt där man
skaffade heli o nytt av bruffe men särskilt linnerkäp

Jag var mig vederligt icke till den äldsta typen utar kom
 mig frist åtminstone mera allmänt frist renare med
 bärbelmang i den tyngre stilen, men rensningsbröd, äld
 med krusbröd, renare med lyfte under önska ber ösa
 med råk inman (tyngre stilen). Om det så fanns soffan
 (nog ganska såhet, detta stannar) videlbröd vid fönstren
 i skivbröd i d. minns jag icke mer såhet än att den
 naga makar haft mycket handarbete med sig att
 pynte sitt rum med ögr. det trosant ö ombonat i
 att stugans utseende totalt ändrat karaktär. Beträffa
 de färger på matrummet möbelmang mer nämnas
 att de första var i ljus ek, äkta eller målat i ek ö
 även fönster o dörrar målades i ljus ek. På blev det
 mycket mörk ek eller helt svart ek (med silver-
 skimmer ibland) när möblerna blev tyngre ö så
 blev det även något ljusare ö lättare men ändå
 ganska mörk ek men omkr. 1920 mycket mörka fa-
 pter i s.k. gobelinstil

Men för att hålla greppet vid något bestämt för jag så
gott jag kan hålla mig till detta hem jag brjät på.
Jäst jag inte så många hämmar detaljerna, men man
var då redan så intresserad att som det ena unga hem-
met som grundades nytt var var också de andra.

Sängarna är vackert (måjligen, men fäga. Troligt så för
björk) kanske med en röd ampel och man hade
inte elektriskt ljus då, leovar = skänk med marmm-
skiva & hylla för tvål, Tandborste m.m. över & rhi-
van tvättfat & handkarné av porcelän. Leovarerna hade
de anten kommande med lock & med antet lock
för tvättfatet & tvålen & en dörr i framsidan. Till ut-
rymmet för nattkänlet. I leovarerna fanns det två
dörar, den ene för samma ändamål som andra till
ett utrymme för diverse nödvändiga saker. På fanns
i detta såväl som i andra likställda rum en typisk
låg bänk med marmmshiva & hög spegel med de
tvättgryjar som hängde där följande diverse små pyntes-
aker

om man inte riktigt visste vem det skulle vara utan
enbart skaffat möblerna för att vara lik andra. Det har
förekommit hem där sängkammaren med denna utrust-
ning närmast varit att likna id fjärran = paraderum.
Men så var det såklart inte i detta unga hem.

Jag återgår till matrummet. Järmas skivbordet där fanns
det såklart också en skivstol & kanske ett par länstolar
med skinn- eller läderbets klädsel. Laffa har jag sedan
männat samma klädsel & varg. Hög rygg med luffa
för frö. o. d. vagg bue och kuddar & kuddar.

Utrustningen i dessa gamla stugor var så tätt att möb-
ler fyllede till.

Trädgårdskammaren hade någon lättare möblering
o. d. fanns rum eller förmak. Denne unga hus för
dag dock ganska snart & det som är äldre hus håller
i gården & jag tror att detta rum då blev kammars & när
det efter ytterligare några år som mycket för i gården var
man inte på 1920-talet var det en mycket stil på det i tidigare

mobrum

blev mycket fräschare då, då som vet jag inte alls.
 I höket, de 9 stugar i detta hus blev det ju redan
 när det inreddes på gamle ägarens tid år 1900 en ståtlig
 bekvämlighet som i en liten tids då upp mellan kök & kam-
 mare. I nedringsen från stugar, bröd & bänkar flytt-
 des dit, de öppade ju enbart på omvändning ut genom
 köks dörr, det blev ljus i köket när fönstret sattes in
 i rummet blev ganska stort när den stora öppna skor-
 stens korn bröt, det var en jämförelsevis bred länga
 där blev också plats för en säng, kanske var det trä.
 Det blev ett rum som gav ståt för den gamla benäm-
 ningen folkstua, då fanns ännu 2-3 ljånar i en
 stölar yrd. Där samlades alla men ville man se
 kunde också ljånar gå bara för sig själva & kunna
 de själva dra sig till baka till kammaren. Jag tror inte
 att det tillhåll som fanns den gamle kammars dörr är
 folkstuan till här som överallt annars ligger upp i den
 nya dörren. Bekvämligt ställde man maten direkt på

1876 10/10

visen på matbrädet. Där var vanligt god vintertid
(någon sommartid o god om flugn). Disken därmed
har man ännu många år fram. Tiden uti yttre skets
vask för diskning, vatten o avlopp är mycket bebrämlig heta
det fanns ändå ganska tidigt en pump i detta yttre
men diskvattenet rann ut i en rännsten, på många
ställen genom en tät genom vägen direkt från vasken.
Som det var i denna del av huset, högt- och de grummet
folkskutan förblev det även under anordnans tid.
Som det var i detta hus kan det varit många år
o avvikelsen i tiden för övergång från det gamla
till nyare och enligare inredning o möblering har
oftast varit besvärde av en äldre generations envisa
förhållande vid det gamla t.o.m. den gamla öppna eld-
staden, fast ibland med en påmonterad jämnhet, kunde
finnas kvar in över obehålligt där de gamla stod
för inthållit. Jag vet hem t.o.m. husmannen där
man haft höstspis o där för stenstenen medan man i

Köt förlo

brödgårdar intill lagade smeten o källan i skorstena
i itland fick fiske upp blankrotsfisk ur grötgrytor
(ingen god kydda i risgrymsgryter), mjökt o drägligt var det
men ändå bakt o bant för många av de gamla som vunnit
upp därmed. På x=25 hade man det så ändra till den
renovering jag har nämnt år 1900. medan vi varit
hem haft köksspis sedan 1884.

En för jag återknytt till nyare tider. Den anordnat
år x=25 jag nämnt flyttade därifrån på 1930 talet i
ny hem i stället. Före ägaren dög 1912 o hade donerat
gården till delar av Skumpas socken. Flea gårdar bygg-
des om, bönings längarna både den från mitten av
1800 talet o den äldre revs i böningshus i "villastil"
hem i stället men efter vad jag hört skak den an-
ordnat som hem efter i innehaft gårdar till år 1959
ha haft matplatsen i nya längans kök och mat-
ställe med som det var för med bröd o bänkar
20. En är det åter nytt o nytt folk o av det gamla som

var från en del m endast några av parkens gamla
träd samt ett gammalt stugs bord med bastant un-
derrede av ek o en tung stensteva från tiden från
men en kumdra är sedan som finns kvar. Detta bord
stod i gårdens trädgård när jag var barn från 60-70 år
sedan o det finns ättminstone 1958. Detta bord kan
ha följt gårdens åt från dess tillkomst vid Mäckleaus
skifte strax från 1800-tallets ingång. Den släkt jag
har varit hade dock inte ägt gården hela denna tid
utan förvärvat den först på 1840-talet o det blev
endast två ägare till den för o son.

För att få ett exempel från ett något större o mera
vanligt lantbruk kan man med från Örijön yngre
innehavare en gård om c:a 60 Fed intill 1940-talet
ärendande under Näsbyholmens gods men beläget grän-
s till oss i Lönstorp sedan köpt av ärendatör, som
till den som övertog den 1892, gårdens Lönstorp nr 3.
ärendatör p. 1892 Ola Lönstorp som ägare som Lönstorp

nuvarande ägare hans storbarn o' anordnats en dotter
 i vännen. Plikten västammande från Gäddströ.
 Gädder var när denna släkt trädde till helt förfulden
 präden i vandråd o' uthusen nerbrända, beringslängan
 från mitten av 1800 talet är den samma än en symlik
 länga i Tegelmur av den typ som varit fristuga. Väso-
 över ^{den} ~~den~~ smare delats mitt av o' där för endast några
 är sedan fristuga åt hödgäddsidan slagit samman
 med hammaren åt hödgäddsidan intill sommarstu-
 gan till ett större utlopp rum, någon smal kamma-
 re. Först över längans bredd finns inte här o' den
 lilla kamman till emot åt gädder till var från
 varit jungfruhammare så länge man hade jungfru
 (nickhammare) där finns också pallarnes gång till
 den under en del av sommarstugans nedgådda pallarna.
 På denna gård var det som på de flesta (kanske alla) går-
 dar i Näsbyherlums gods, Tegelsengröten i den stora
 24 dagligstugan, nog specialtegel med ena sidan o' intill

Kanter helt släta, jag vet att man gjorde sådan tegel på
1800-talet för in hade golv av sådan gul tegel, var
fristuga i mitt barndoms hem o den var från 1884.
Den stora stugan i denna gård gav verkligen skäl för
namnet folkstuga. Det fanns mycket folk på en
sådan gård på 1800-talet o något däröver o strö ut-
rymmen brändes: tre manliga o två kvinnliga tjänare
jämt o så tröskmän åtminstone för långskallens
skull o så vid hösttid höstefolket de fräste även
tröggs allt säden med lie, tillades till kornen o bords
för korn, det var 10-12 manliga o kvinnliga arbetare
var man med kornen som också skulle ha plats kring
stugo-bordet vid måltiderna flera gånger om dagen,
alla hade på den tiden bröst på arbetsplatser. Där
fanns ingen blaskildnad: vardags lag mellan hus
vandr folk i tjänare utar alla samlades i stugan
Kammaren var liksom här i mitt hem det var där
man lag o där man bjöd in på kaffe o över mat när

det kom framman i stugan var upptagen. Man hade
 på också i bland hantverksare, hantl. & skräddare
 & sömmerskar skulle få vara i fred med sitt arbete.
 Det var alltså från början samma inredning i dessa
 stuga som i alla andra & att röke beskriva den skulle
 moleri bli en upprepning & jag vill endast påpeka att
 var stugorna tomma beskade de kala & odsliga
 men folket fyllde ut dem & på den tiden var kon-
 ststojden, kardning, spinning & vävning idades
 på fullt mäktigt sätt inte odsligt heller men vid
 den tidpunkten det var en rik om var konststojden
 redan på seten, industrin tvärtom mesta arbetet
 Om det såg ut i köket när dessa unga makar tillträdde
 vet jag inte säkert men de kom hit samtidigt med
 sina svärfäldrar, var nära grannar & ung och
 festigt var från samma plats & det var säkert värt
 lika beträffande hemmets inredning & uppställning
 fast allt det var i större skala & när den ena familjen

Kök.

ACC. N:R M. 14872:27.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

res den öppna krostinen & fick tidsenlig krostin make.
1895 gjorde man säkerhetshandling i den andra i det staten
bevisliga. Här kan säkerligen också ungefär sam-
tidigt för jag vet att år 1912 till Jönköping & Jönköping
alltjämt till i stugan & 1912 blev här ett
statet som ett rum, men 1928 då jag började bygga där
hade Jönköpingstaden avfärd något & här tillika med
kammaren intill var de de utrymmen där man åt
& där man helst vistades.

Med det gäller det fasta var man ju i gården borden
då man användade man i övrigt redde sig ju själv
Jag är säker på att när man i det ene av dessa två
rum skaffade något såsom när man inredde som-
marstugan här frötig man sig något liknande i
andra gårdens kammare. Sommarstugan
där för jag knappast fick några bestämda möbler
för än den fick ta upp möbler från stugan allt efter
som det blev finare där på 1900-talet, det var för en del

blödschäp några hista, något lind örtolter o m g u vab
 jag vet nämligen att denna sommarstuga uppläts för
 Hjärnars subskriberade balar vid skilskiftet i att den
 fanns god plats att dansa till fjol o dragnelsmusik när
 man vill hörsagille när skroden var byggd, här lik
 som på k:25 Skung. Jag vet också att man när man
 tröskat med ångtröskan laade in en del av säden
 som inte fick plats på vinden i sommarstugan då
 i då kunde inte vara möblerad.

När man så flyttade den vardagliga sommaren över
 till kammar o kök, köket utordgades inte här så
 att det var utrymme nog för en omkr 1920-30, blev
 det annan möblering i köksmatta med underlag över
 tegelgolvet i möbler av någon kombinerad matrum-
 typ men såhelt inte strax riktig stilenlig matrum-
 möbel utan något med lite av varje i sin första
 brödu mitt på golvet var runt eller fyrkantig och
 jag inte såhelt men tror det var det rima lunda

Kök
 (1920
 möbel.)

som senare stod i sommarstugan. På bänken stod
med pressad vits i varvade kammen, i sk. en skivlind
rappa, gungstol med medar (äldre) barometer (äldre, lång)
kuffen han jag inte minnas, o en del annat som utfyllande
i det stora rummet, ja när det kommit så långt var det
riktigt matbord, när jag söker samla det blir det väl
hastiskt men det blev mig på att det inte skett
någon tras övergång utan liksom från efter hand.
Kammaren intill köket var inredd som här i mitt hem
men hade ganska tidigt förvandlats med köket genom
en dörr.

Köket har jag redan nämnt något om. Där var lik-
som i andra gårdar vasken i yttre köket men detta
ändrade man helt enkelt genom att flytta ut en
vägg så att man fick såväl den som dörren till
spiskammaren inne i köket o på samma gång
stora plats i köket med plats för en rappa, bänk i
matbord till vardags intill spisen (1930-talet).

När det gått så långt hade redan en generations växling skett i smärta i faderns ställe vid dennes död 1925 & då kom de gamla omklädda matrumsmöblerna bort för en ganska kort tid när matan flyttade för att vid rummets pränjalls åsen, i trumstom de clois, när kom gick bort återvända till gårdens sommarestuga där de fanns än vad som är kvar dödar. I matrummet, gårdens finaste rum kom då möbler i 1920 ~~so~~ talts stil, visst vilket då de köpts på auktion omkr. eller i Lönja an 30 taler men var jämförelsevis nya då & främst bord, rese- rings bord, byffe, linne skåp & stolar möblerades i detta stora rum med ett par s.k. "mumkostolar", lätta trekantiga stolar med puts & rit i ryggen, en brasbänk, soffan, ett rundat bord framför dörren, pianos med bränk m.m. vid brädgårdens ridan & vid gårdens idan en grupp av ett runt bord & ett par fåtöljer (femtio års present). Trots alla dessa möbler fanns ändå gott rum för en & det

* Tönt ett skumbord här.

berörde inte alla belamrat maten gorden o andra
textilier till större delen handarbete.

I Trädgårdsmitt som under denne innehavare
förlängdes som jag redan nämnt som det märkte
en fabrikens inredning som var så vanlig på 1920-30-
talet o så r.a.o. fantasitös att jag inte har be-
skrivit den något kunnat med sandig klödsel
kompletterat med en byrå o en schiffstol. Första
tiden var detta rum opterat till sängkammare
med två sängar med överkast o den tidens
mest märk björk (eller valnöt?) med tumtliga
lilla gaveln men utan fullständigt möbelföring
senare efter utredningarna var det en som mar-
tunga (symmetria) o en den andra kammaren
med dygskatade i ruff som blev rumm. Under
denne innehavare tid förhöjdes gärdet o nu har
även denne gäst utiden o en sovsal o detsamma
dessa gärdet är förstärkt. De möbler jag har sett
1925

Skriv ett par exempel på heminredning id. från för-
 till nyare tid (1920-talet) & från husmans- & hantverkarhus-
 här intill å 2-24 Ppm. där det hela hemman utom
 c:a 40 tdel redan från början av 1800-talets början &
 då fram i tiden till 1870-80-talet brukat att delas upp
 i mindre enheter om mellan 9 & 1/2 tdel jord. Av den
 gamla stamgården, om den varit oörd som den upp-
 gjordes under Rutger Skadhede ville jag låta vara oöf-
 fent. Det redan vid början av 1890-talet, nog redan
 därifrån, endast en stympad bringslänga & d. stum-
 pe av en uthuslänga kvar, men denna bringslänga
 skilde sig från de andra husmanshusens & hade
 varit präglad av sådana längor endast präglad i båda
 ändar, den hade ursprungligen varit exakt lika
 den typ jag återgivit i en plan av sådana längor.
 Huset Boöar med sin brödsavdelning stuga kammare
 & sammanstuga men med den skillnaden att det inte
 fanns några kammare mitt på köket där fanns här

om i de äldsta husen o husmanshusen den i Trädgår-
den utskjutande bebyggnad. Det var således beträffande
denna del till något mitt emellan äldre o yngre =
1700 tal o 1840 tal. Hvarskan kan dock detta ha samband
med att längan förkortats i den enda den 1800 tal
gårdarna hade sin bebyggnad, men det såg ut att vara
ursprungligt, en gammal bastanj en bit på gaveln o
gårdshuset o belästs träd för en del som värdstod o
gården här, visade att bebyggelsen räckte längre åt
dette hade när gårdar var ring byggd.

Det var alltså resten av en gammal gård o som jag
finner den ganska intressant ville jag försöka dra
fram vad jag minns dödar på min barndom o så
rika filja utvecklingen fram i tiden. Rummsindelninga
kan jag redan nämmt något om. Vid placeringen av
bebyggnaden den ursprungliga hade den nog endast
funnits en ingång från gårdsträdet o denna mitt i
bebyggnaden den fristuga varit öppen åt väster om fote

I tid som jag minns femma emellanåt särskild friståga
 mitt på längan ö det var mitt som i 1840 tal gäddas här
 undantogsandes åt som mest strögar stängts igen.
 Här var gardsidan åt norr i tid gäddas åt söder.
 Vid beskrivningen är detta hem som det var mitt till
 1904 ville jag först titta in genom köks dörrarna - kök-
 dörrarna som öppnades inåt som alltid när det var i Örnings-
 längan, det hade man till längan ett mycket utrymme
 som såhelt från väst stina ö där femma såhelt också en
 spis kammare intill bakugnen. Då står man i stens-
 höket med sin stora öppna skorsten med eldstaden som
 här var försedd med en jämbåll, en friståttning av den
 öppna eldstaden på sin tid i somliga längor ifrån alla
 hem. Tydligt på 1880-80 talet över denna femmas öppning.
 För eldning av stugans sättnar, sågt fram i skorste-
 nen femma det stora eldnings hållet till bakugnen
 i tid här en öppning på trätammens eldning all
 utan dörrar utan möjligen sättnar, golvet i skorstenen.

gl. kök

var mer sörmt, annars kom dessa eldsång stiel i fel
 nivå. Från köket i intill storstenen, jätsten för matlag-
 ningen fanns så dörren till stugan men den låter jag nu
 vara i går ut igen i riktning mot stugfönstret till
 den sista fönstergården. Till denna fanns det två hela
 dörrar, panelade, nog med bräder på lock i ett mycket
 smalt fönster med flera små rutor över dörrarna. Där kom
 man jag in i en liten fönstergård som till vänster var en
 arm till en liten smalt kistekammare med ett enstaka
 fönster som är gallerfönster, man var rödd för ljus och hörd
 allmänt galler för kistekammar - i smalkammarfönster
 en kullingfönsterram som med en förändring
 eller helt enkelt en gammal lina som fogats in rätt
 upp i nu. Till vänster fanns så dörren till stugan, om
 det var en gammal dörr "fjelle-dor" det var hel dörr, med
 klinker i korp eller en nyare spigeldörr, sådana
 fönster om utrustning på somliga ställen redan på 1800
 talet för att hjälpa, har jag inte minnet då den på

båda på enkeltare i medelmåttigt stället hus o gärdar
 kunde vara båda nogan T. o. m. i samma stuga.
 I stugan var ut murens som i alla andra sådana stugor
 på den tiden redan man slapat stambrädet med dess
 bänkar, ett bord med ett par stolar åt vardera sidan
 på ena sidan, ett golvbrä, i hörnet utåt brädet till en
 möbel som jag inte minns om det var ett hörnshäp
 eller en pulpet. På andra sidan dörren en långt utläg
 sättningsmöbel med sin lilla runda kackelstenssten i mitten
 till lite brettgott av Inghed lavendel, bortom ugner
 i in i hörnet en enkel soffa utan back, kackelstensbän-
 kan, så det namnade klaffbord i stolar på ena sidan
 åt väggens sida i vid andra innerväggen folks
 säng, här en vanlig utdragsäng, högt uppbäddad
 tycker jag mig minnas (o säker!) Mellan sängen o stug-
 dörren fanns så ytteligare en dörr, två dörrar i bred
 sålars, men denna dörr var jag aldrig öppen så
 den tänker jag mig en vanlig bänk med dess upplag

en barje kända i reflektören ej vidare därifrån, utan
börstades utifrån här. Men, när det 1904 kom mig ägar-
visade det sig ha varit ett jussum som mig stilt entast
från de vrens räkning om han någon gång skulle
besöka sig sitt enkla hem med ett besök (man sade att
och så darsöt istid från hans räkning då man aldrig någ-
de gamla besöka det) han var nämligen handelsre-
sande (i viner o. d) och "fin kurl" fjärrigis mannens
kels "gick ut tiden för fjäddrens, i detta rum fanns
det nämligen tapeten på väggarna av ett utseende och
kvalitet, ljusa med blommor i färgellning som mig
kostat 50 ore pr. rulle då man i sådana hem allmänt
höll sig till 25 ores tapeten sådana som fanns i andra
rummet. Men, när man sått på dessa tapeten hade
man inte förstått bättre än att man klippt bort vida
streckarna så att bliskat väderarna intill var-
andra. I detta påstångola rum som inte eldades
hade hinsten löst upp i tapeterna lossnat från väggen.

så att när man öppnade dörrar eller rörde sig därinne
floddede tapeterna ut o in på väggen om våd för sig
när tillt fast uppten av väiden. Detta visur ju att
när man delfta is för väl alla det fjurrum, varit det
första som på tapeten då man såg påt erfarenhet när
de satte på, när delfta skedd det ju inget. Något om
mörflurigen i detta rum vet jag ju inte, då man väl
kom delfta i de gamla tid, men givetvis var det
det bästa man ägde o det var långt ifrån fattigt folk
det fanns riktigt med ägodelar när det tillt antstäm
ofen dem. Här med denna kammare ständigt alltså
bostaden, men, så hade det inte varit förut, när för-
ändringar skett vet jag inte, men troligen har det
skett vid denna ägares tillträde, på 1886. Talat? o mealen
förminskat till c:a 3/4 tid, boställen. På före ägares
tid hade det varit kammaren förminskt en sommar-
stuga med dörr från kammaren, vanligt typ alltså.
Denna sommarstuga, de gamla sed: Jons Pons, skän-
Tide

de gamla om sedan den blivit stalt för Per Järnsmans
här i går i saken att hans hus bodde finare än alla andra
då han st. i Jönköpings sommars i hade riktigt fästa
i tapeter på väggarna. Det var således varit sommars
sedan tapeter kom till i folket som bodde där då 1880
tallet? var varit med sin tid. Där stod således kom i gi-
ren i en uthuslångor som fanns endast en lag i ett till
lagat kom därmit, det var resterna av stamgård
före statet av 1400 för N=24 Phung. Förlorat fanns en
högård med samma gränser ungefär som den var än
med likhet också varit en gång runt i indelad
i kruter med kustans buskar i buskar med om-
buds buskar, köksväxter i blomman läng och låga
kåpanna. Någon äldre plantering av paktod fanns
inte här utom de sedan nämnda bestånd i val-
nötträderna som fanns på så många ställen, men trä-
jättarna upptäckte dominerade högdärderna som var
betydligt större än husmanshusens i omgärd högdärdstjärn

Skurup 24
ca 9 ted trösk.

ACC. N:R M.

14872:41.

S. st.	F. st.	S. st.	M. st.	S. st.
K.	F.	K.	F.	S. st.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kök

den tidigare de mindre gårdarna från mitten av 1800-talet
så blev det 1904 ny ägare unga människor med små
barn i huset & alltså först gjordes köksanordningarna be-
traktligt med ett utskott fast tillt kök, ett litet rum
bakom för ett par av barnen att ligga i, matplatser blev
i köket, det blev ytterkök med dörr ut i det först minsta
obestämde utrymmet rum i köket där man åt även
inledas mycket i vardagslag fanns också baken
tills den nya baken med inledning till skripten
av ny typ. & så blev det i många sådana hem där
det var trångt om utrymmet smuts rebeckskiftet då
man annars inte kunde tänka sig annat än att själv
bake och så blev det in på 1920-talet
Det var obekvämt att rymma ut köket som man använde
annars om vardagsrum var gång man skulle bake för att
på plats för baktid mjölsöskor & vedbrand i redskap
för bakning & eldning av ugnen, mjöl, arba & röke är
något som kunde tilläggas mycket smaks i en gång i månaden.

I stugan blev det mest en allmän uppsättning, hemm
med ringar så att man iben kunde laga mat där när
det behövdes. I ex då man eldade i bakgruvan intill köks
rysen, sittningen frösam, mötningen var ju mycke
mer intill i sak så avvikande att något är att säga
därin, det var dels hemmarincheat så orten meckare
dels fabriksstillverkhet o.s. pinnstolar o en del var m.g.
köpt på auktion när dessa makar satte sig, det var ju
vänt det vankige o då kunde det bli både finare i enkla
re ting samlat i samma hem, något enkeltligt så
som nu med hela möbelmängden även i arbeten hem kom
ju aldrig i präga i tröjan av rehet därtill hade man
inte o ej heller tänkte man dräpa, en gång möjligt
en ruffa stoppel eller med trålock o några pinnstolar
blev det om man skaffade nytt om man skade med det
annars auktionsgods i nytt efter hem o så var det
säkert även i detta hem, stugan en ruffa för barnen o en
kagga för den minsta bror. Stolar skulle rymmas i stugan.

lucrum
exklare-
ej garanterat

Denne stugans inbudsning fannas her tilläts man i all-
 mänhet blev bättre lottad ekonomiskt i hem än i staden
 men naturligt, exakt tid är varit att säga, den är så
 väsende då både tidssändan, generationsväxling, omflytt-
 ning, den alltmer utreddade gränsen mellan rike i jätke
 i det tilltagande välfärdet hos såväl hög som låg i med
 detta alltmer stigande anspråk har inverkat, men man
 kan säga att för den som satt bo efter första världskriget
 bland småfolkets ha gått in för en ledigare men
 också enhetligare inbudsning, men det kunde ju inte den
 mannen ha det bästa pågående om de behövde sina möbler
 i stugan intill väggarna i ändade inte om så att stuga
 helt blev fjurrum i andra utrymmet varum Detta
 kammaron blev deras fjurrum med en bacher soffa
 i väggd modell (seca 60.?) Troligen björk i köpt på
 auktion, det var innan det blev varning efter sådana
 möb. en hög byrå med diverse pyntmoder i sonvenier,
 ägaren hade en tid vistats i Amerika, bred framför soffan

nu g. runt? pinnstolar i, lycker jag mig minnas, en
gring- eller vilstol, mattn gasdiner, dukar spetsar
i antinnakassar, dotagärne minns jag inte så många
men från antitade de vrideliga vävsten som fanns
i husen i grannskapet det minns jag och värde
gardiner, mattn i allt annat. Tiden till. Mitt runt-
omdärne från bli. Det var ett myggt rum efter den tiden
satt att se i som det var då från det att i husmansk
fråbli så länge dessa människor bodde där den till
1920 talet då ny ägare trädde till som jag inte vet
något om.

44 På från det på 1930 talet ännu nya o. yngre ägare
(industriarbetare) i hela byggnaden ändrades om o
målet miserades i nu är det inte annat som skiljer
dessa hem från gårdarna annat än några utrymmen
man har alltså endast från ganska små rum i
kök, men ett litet rum på vinden (en tid på förbruk)
Möblerna är nu dem i skilja sig inte från den i de boken

hem ut till.

Detta är vad jag vet om Stångödens nr 24 Skump
öden i utvecklingen genom tiderna & som det varit här
det nog i huvudsak utvecklats sig på de andra nr i
Skump som uppdelats i mindre enheter t. ex nr 8 & 12.
Så ville jag ta med ännu ett husmanshem från samma
plats men ett som byggts så sent som på 1880-talet & som
inte skiftat ägare förrän omkr 1920 & endast en gång. Det
hade ursprungligen endast c:a 1/2 tjd jord men det an-
väddes i köptas renare till så det blev c:a två tunnland
& man höll hela tiden kö- & gis. Här var mannen Ola
Jansson hästmakare & dessutom arbetade han hos
bönderna & hustrun vävde åt hämmande & rökte
fläsk det var vanligt att hästmakari (beställning)
& rökei hände ihop, alspån användes för ertvingen.
En dotter i huset var sjuårig när 1900-talets
frösta två decennier. Ett hem med idel hantverkare
således. Huset här byggdes som husen de på 1880-talet

ganska högt i taket, lesten i bordsvirke ö badfjellat
men bredare än frist så det blev två, inte så små
rum som förr, i bredd, stuga ö kammar ö en som
markammare eller gäbbrum i bredd med fristuga
o gäbderos men inget dörr som direkt förband ga-
bbrummet, som sågade eldstad med de andra
rummen enda dörr till detta rum var i fristuga
i likhet med många andra rum av denna typ o på
denne tid. Men, i detta rum fanns det inget ntt
länga uter bry ö stalle för ko o gris fanns vid längans
ända ända med dörr på köket direkt in på logen.
Där för blev det rum som skulle varit fjurrum här
i stället uter till träskverkstad med ingång ge-
nom fristuga i det fanns inom det område som
utgjorde bostäder (sommarstuga, stuga kam. ö kök)
här träskverkstad, värsal i rum, mat i sovrums
för 4 personer, flera frist ännu, köket ö pddls för mat-
lagning (mest i kammaren) toilt o bak. Men ändå

var det ett gäst- & gästfrih. hem där alla färdiga
till & hörde gäst. På friheten det andra till omkr. 1908
då man byggde till så det blev en verkstad för träsk-
mekanik som också redan börjat arbeta som handverk.
Gavelrummet rustades upp till vad det från början
hållt ämnat till, fick brädgolv, Tapeter, möbler &
mattor (träs-) & hemsödda gardiner, blomman, fönster
soppa bord & stolar, enkla fabriks, en byrå & fönsterbord
en bokhylla samt några tavlor, bonad, dukar & pynt-
saker. Det var ju ett kallrum men ett rum som
huset invånare var mycket glada åt efter alla år som
gäst. I stugan tog vägen större delen av året upp en
del av utrymmet, den tog ner vid helgarna & ut i
huset under sommaren när det mesta av hälsningen
det var fri. I stugan skulle också vara plats för bond-
symaskin, där fanns dessutom ett mindre bord in-
nanför köksdörren & en stol vid ugnen, där en s. k.
skäpugn där man också kunde laga mat, öppna vider

inåt kammaren. Vid väggen utåt fönstret måkarnes
säng & under bäggelstolen vid innerväggen en puff.
Gardinerna blommor i fönstret i tras mattan på golvet
(a bus katten övrigt på vägen). I kammaren, här det
rum där man delvis logade mat kokade kaffe, åt
& ungdomarna hade sina sovpåsar, fanns såväl
som i stugan icke gamla möbler en soffan utan lock
kabelugnsbänk kan man säga, bred framför fönstret
där fanns här endast ett & det var till rum, ett par
stolar, en hög mörk träskåp en gammal skiff-
riva samt vid väggen ut stugan till en säng.
Jag minns hur mästarens hög tidligt det verkade
när vägen flyttats ut ur stugan & där blev ljus &
mycket & man blev serverad kaffe där i stället
för i den dystra mörka kammaren som var det
vanligaste, för bjöds skulle alla i detta gäst-
rum hem. Det var liksom att vägen markerade
ärligheten skiftningar. Sedan dessa människor
48. gått bort har 109 inte varit i detta rum men det är annorlunda ändå.

Jag fick som en bekräftelse på att minnet inte
svikit mig i vad det gäller 1890-talet o rehuskiftet
om i veckan som gått o jag just avslutat minna
anteckningar om firminnen o jag fick se en bild
i en tidning efter ett porträtt som visar en intressant
av just ett sådant rum, där fick jag bekräftelse
på att det varit just så som jag ser det för min när-
syn när jag låter tankarna gå tillbaka till bondtiden.
Det står visserligen inmelet att fotot är närmare
hundra år gammalt men förbogsarmarna i Tap-
strycken i Tapetmönstret visar på tydligt att det
allt kan vara äldre än 1880- eller tidigt 1890-tal.
Man kan ju arrangera en del för att jämla med
man har varit i flykt från Länstolen o puffer vid
bordet men det är bara till förlet att det är med.
Länstolen ser vi här ett löst omvikt gömme-fäcke
förhåller bästa biten av ett rikt fäcke från 1800-talet
förstärkt av ett uppkänt fäcke och ett litet ett i ner

M. 14872:49a.

Landskap: *Skåne*

Härad: *Wommanen lög*

Socken:

Uppteckningsår: *1959*

Upptecknare: *Densamma*

Berättare: *Elvira Andersson*

Berättarens yrke: *Louise. Lärarin*

Berättarens adress: *2-5 Frenstorp Skåne*

1889 Skåne
Ur gömmorna

FÖRSTA BIDRAGET i tävlingen "Ur gömmorna" publiceras härmed. Det är en bild som skickats in av fru Anna Persson, Eslöv. Det är kantorsfamiljen Jöns Larsson från Hjärup utanför Lund, församlad till en andaktsstund. Bilden är närmare hundra år gammal. Tävlingen fortsätter och flera bidrag är välkomna.

*ur Bygglejournalen
d. 28 okt. 1959*

Ifyll ovanstående

på den tiden med röde, varte o grüne stjärnor
dess utm. o. en i detta annu ett mindre fäkt
fisker i kraftsmån o. rödlakar, bit ar m. långt
eller ok dräkt på eller är träsandig. På stolsryggen
hänges eller är påmonterad en dyra klädd med
rödlakans värnad. På rystryggen ses man en mycket
bred spets, något som jag inte trodde kom i bruk
från en tidigast med 1870 talets ingång. men som var
vanligt där man ville ha fint i mycket uthängt
id. rehuskiftet. Jag minns dock utm. viskade
drakar från 1870-80 talet så kanske har visk-
ningar haft en period även fint sådant har kom-
mit o gått o kommit åter, i är ja just nu uppe
i en verkperiod. På bröstet ses en minskad bäl-
testäcke som man friset med en boll pans som duk
o även puffens öre kläddel är frisedd med såda-
pans. Denna puff är helt stoppad i i övrigt klädd
med tyg som såhet värt i en orandynneräcke.

Enkläst o. vanligtast var att man smut puffen sitta
en rymsked eller beklad kappa som räckte till gol-
vet o. helt dolda den enkla lädan o. mest styp-
pode locket, i lädan förvarades diverse klädesplagg
s. s. trumpon o. d. Brödduken var ju här en fäcke o. det
var ju mycket vanligt att man hade sängfäcke på
sals eller matrumms bord men här knappast så tidigt
det kunde vara fäcken av olika sorts m. k. opp hämtat
drätt, bekvämlighet eller enkla, men det kunde
också vara en stina vilkeackal eller annan
finschal när de kom ut bruk till det de var
ämnade till o. vanligtast den stina claken kunde
läggas en mindre vilke - polka - eller schalky-
spallett. Men häfte också av juckar eller i äffar
särskilda stina salstbrödsdukar, jaguandvänder
ofta i mörka färger s. s. blått - rött, tjocka o. tunna
med en persyld mycket tjock buntar ylle paras
även enkla av juckar i många färger frukon

på 1890-talet, allt i bunnall och om beklagade omkring
rebeliskt sådana drakar med ullgarn på ylle-
jare och på det visd i tofsar i tvärrer.
Den stora möbelen i bakgrunden är säkerligen regel
är sådana möbler kunde förekomma i hem där
man var musikaliska. Jag minns på 1890-talet,
längre tillbaka går ju inte minna minnen, och om-
rökenska piporglar som sattes samman av en helt
invokanderad instrumentmehare Kempf i Pump.
Det var orglar med hög rygg och massor av utström-
ningar på "Kummeluren" i kruschiller i sig sjöto
mycket billiga orglar mer naktstidigt vis de var
på flera de var utstygda. Orgeln på fotat är på
i ett Pantus hem i sig av kvalitete. De orglar jag
minns på hem här som var av Estens jeblikat
var av bättre kvalitete men sånade allt utstygde
de var helt släta. Min egen på 1900 var en Karl-
stadsorgel.

När jag såg att såhär en papperisolfjäder jag
frut nämnt (från det kan väl inte vara en påfågel med
utbredd stjärt av porslän) här placerad överst på den låga
mäteln, orgeln, över soffan finns tröskorna i konsolen som
jag minns, men det kunde vara tröskor med Tas-
ten emellan i guldmedaljonger i stället för fotografi-
dets. Men här på andra tillfälle lite finare men inte till
de främsta ett kontrast. Så pass fint att man kallar
jungen i denna för tillräckligt i bakgrunden men ändå
komma med på fotot i andra stället.

Vad som tycks på 1870 Talspörslin i Ljusstakehuset ser ut
att vara av det slag varn i i mitt hem hade en
liten skat med fot i blick med knapp, från fästman
gått ut från kyrkan i Uppstad omkr. 1880. Det fanns olika
saker av detta slag i även Ljusstakehuset. De var av dubbel-
glas invändigt bronssilverbelagt (spegelteknik) i utvån-
digt dekorerade med rån br. o. d. i naturlig utform-
ning. Ex. vin- eller murgirrankor i matt utfrånande

mycket vackra men omfångiga ting bara riktigt inte
mycket jätte bevarat till våra dagar, när fristutningen i
Lithon ö på undersidan av schemat liksom i det som
in förändras beläggningen på undersidan ö kom man
rätta till dem gick de i tras.

Det enda i dessa rum interier som jag inte kan
känna vid när liknande rum har är den sandiga
kappan över gardinerna. I ett rum som detta var långa
gardinerna angränsade så att de möttes upptill eller
drepades mer eller mindre vidlyftigt upptill i
med undel öfver i en varrad knapp nedtill, öfver
den i en del annat pekare helt annat. Träsligen kan
man i detta rum sedan de kommit att rätta in de på
det som var gammalt sedan då, eller, kanske man
inte kommit med i det nya utan hade varit känslan
till det gamla, de gamla som är med måste ju vara fidda
omkring 1800 eller rent av på 1700 talet. Att man velat ha med
så mycket av det gamla ser man ju tydligen mer också tydligt.

Sådana finner kunde man se både hos skollärare
 (med lön omkr. 5-600 kr på 90-talet) både hantverkarhem o
 i bonden med ung folk eller enken ungdom men det
 var ett rum som verkligen gav ståt för människans funder
 o som inte användes utom "stod till herr", att bli bja-
 den dit in var något finner än det vanliga i bondet
 stod alltid utom vid gillen just så som på fotat, med
 en lampen eller en kunkorv, någon bok i album på daken.
 I ett hem som detta konstnär hem kunde man kanske sam-
 las här till en vigtlös stund men det kan också vara
 arrangerat för att få ett vackert foto av folket o hemmet.
 Jag tror att man även i de allra enklaste och enklaste
 hus mans o hantverkarhem, när man fått en liten kam-
 mare, ville att efter sin förmåga efterlikna interiörer
 sådana som just denna på detta foto, men i de rika
 bondehemmen, där man ^{folkets} ~~för~~ ^{var} umgäinge o nöjdhets
 med ständs personer o affär man kunde det bli nya
 möbler i nydanat om nger dominerande äldre möbler.